

Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги
„Атанас Буров“ гр. Силистра

- Нормативни изисквания за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение;
- Национални програми и проекти за повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и кариерното им развитие
- Стремех на държавата към по-голяма ангажираност на бизнеса към образованието;
- Прилагане на европейски ценности в образованието, обучението и възпитаването на учениците;
- Работа по европейски и национални проекти и програми;
- Фокус към всяко дете и ученик и подкрепа на личностното им развитие
- Активно взаимодействие на всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на системата на предучилищното и училищното образование
- Въвеждане и развиването на иновативни практики, на специфични компетентности, свързани с гражданското, екологичното, здравното и интеркултурното образование;
- Въвеждане на дуално обучение;
- Процес на оптимизиране на училищната мрежа, в резултат на който намалява броят на професионалните гимназии в национален аспект;
- Насочване на професионалното образование към центровете за професионално обучение
- Непрекъснато нарастване на броя на центровете за професионално обучение като алтернативна институция за предоставяне на професионално образование и намаляване на интереса към професионалните гимназии.

Стремехът е към засилване на изискването за лична отговорност, което засяга взаимоотношенията между индивида и образователната институция – училището. Наблюдава се и пренасочване от процесите на контрол на образователната система към консултиране за подпомагане подобряването на резултатите.

В съвременното българско общество в последните години се забелязва промяна на обществените нагласи към училището и учителите и в подкрепа на образователните промени. Очакванията на българското общество са за:

- промяна във философията, в организацията и в методиката на образователния процес
- въвеждане на обучение от разстояние в електронна среда ОРЕС
- поэтапно редуване на присъственото обучение с ОРЕС на учениците от различните етапи на обучение с цел осигуряване на дистанция по време на общуването
- широко гражданско участие на родители и ученици в реализиране на новите подходи на преподаване и учене в електронна среда
- включването на родителската и ученическа общност в управлението на училищната общност и в нейното укрепване и развитие, при безусловна публичност за състоянието и промените в нея
- хармонизирането на образователната ни система с европейските измерения
- подобряване на качеството на образованието.

Държавната политика в областта на образованието изисква и създава възможност в гимназията да продължат дейностите свързани с демократизиране на управлението на училището /участие на всички в управление на училището, ученическо самоуправление, отчетност и прозрачност в управление на ПГСУАУ/, да се оптимизира организационната култура на училищната организация чрез утвърждаване на произтичащите позитивни

Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги
„Атанас Буров“ гр. Силистра

ценности и нагласи, да се въведе и наложи дуална форма на обучение, да се прилага обучение в електронна среда чрез използване на иновативни платформи и STEM център за дигитални създатели.

2020 година е белязана със знака на разпространението на пандемията от вируса Ковид 19 и революционните промени в образованието с преминаването в дистанционен режим на обучение и компенсирано присъствено обучение в електронна среда за осигуряване заетостта и непрекъснатата подготовка на учениците по време на принудителния престой в къщи.

✚ Общинска образователна политика

Образователната политика на местната власт при определяне на държавния план-прием дава възможност на СОУ да откриват профилирани паралелки, без да съществува необходимата кадрова и материална обезпеченост за осъществяване на качествено професионално обучение. Променящите се изисквания към съдържанието на професионалната подготовка, в резултат на ИКТ изискват непрекъсната актуализация на тази подготовка. Тя трябва да е фундаментално насочена с възможност за добавяне в процеса на учене през целия живот. Възниква необходимост от навременно реагиране за актуализиране, което създава възможност ПГСУАУ да предлага обучения за преквалификация, за актуализиране на професионалната квалификация, за обучение по част от професия. Тази динамика на пазара на труда изисква провеждане на непрекъснати маркетингови проучвания.

✚ Училищна образователна политика

Основните предизвикателства пред българската образователна система и ефективни начини за справяне с тези предизвикателства към ПГСУАУ „Атанас Буров“ към настоящия период са :

- STEM образование с осигуряване на подходяща образователна среда, учебни програми и нови роли в образователния процес;
- образование в предприемачество;
- **приобщаващото образование** като неизменна част от правото на образование;
- дуално обучение;
- повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

✓ В дух на демократичност **граждански контрол** се осъществява чрез органите на *Обществения съвет*. В училището успешно функционира Училищно настоятелство, регистрирано през 2006 година по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Чрез ученическия парламент като *форма за ученическо самоуправление* /чл.171, ал.1, т.10,11,12/ учениците ПГСУАУ „Атанас Буров“ участват в обсъждането при решаването на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност и дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и факултативни часове и училищния учебен план. Училищното ръководство съдейства на учениците от училищния парламент да получават подкрепа и от органите на местно самоуправление при техни инициативи, свързани с живота на общността. Най-често тези инициативи засягат тяхното *гражданско самосъзнание*, екологичната култура и преодоляването на агресията и насилието сред младите хора.

✓ **Автономия** за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация

Автономията на училището /чл.3, ал.2, т.10 и чл.28, ал.2 ЗПУО/ да разработва свой училищен правилник, училищни учебни планове, учебни програми за разширена и допълнителна подготовка, както и да разпределя учебната програма в рамките на съответния етап в зависимост от потребностите на учениците е истинско предизвикателство, носещо след

Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги
„Атанас Буров“ гр. Силистра

себе си и свобода, и отговорност, защото резултатите от избора стават известни след години. Училището избира организацията, методите и средствата за обучение в посока осигуряване качеството на предлаганото обучение. Автономията на ПГСУАУ „Атанас Буров“ се изразява в новите роли на училищното ръководство по време на борбата с COVID-19, изразяващи се в:

- предварително проучване на техническата осигуреност на учителите и учениците за работа от разстояние в електронна среда;
- определяне начина на обучение от разстояние в електронна среда или друг подходящ вариант на обучение в зависимост от възможностите на училището и техническата и технологичната обезпеченост, възрастовите особености и дигиталните умения на учениците
- организиране обезпечаването на учителите с технически средства за провеждането на обучение от разстояние в електронна среда;
- създаване на организация по даден учебен предмет при отсъствието на учител няколко паралелки да се обучават едновременно от друг учител;
- проучване на възможностите за възлагане на допълнителни часове на педагогически специалисти за провеждането на обучение от разстояние в електронна среда;
- съвместно с педагогическия специалист по даден учебен предмет създаване на организация, когато няма друга възможност и при обективна необходимост някои от темите по съответния предмет да се вземат присъствено при запазване на общия брой часове.
- Нови аспекти на взаимодействието с родителите в електронна среда по време на изолация.
- Сътрудничество и нови форми на обратна връзка за подготовка на Д/У и проследяване на резултатите от ученето.
- Нова организация на провеждане на и отбелязване на национални и училищни празници, състезания, олимпиади и конкурси.
- Важен фактор за гаранция на качествено образование е непрекъснатото повишаване **квалификацията на педагогическите специалисти** и превръщането ѝ не само в право, но и в задължение /чл.219, ал.1,т.5 и ал.2, т.4 от ЗПУО/. В ПГСУАУ „Атанас Буров“ квалификацията и кариерното развитие на педагогическите специалисти се реализира чрез обучения по специализирани международни и национални програми и повишаване на компетентностите на конкретния педагогически специалист. В съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, се търси път за професионалното му развитие, адекватно на националната, регионалната, общинската и училищната политика. То е насочено и към напредъка на учениците. Тези политики и мерки за кариерно развитие на педагогическите специалисти и придобитите квалификационни кредити през последните години, благоприятстват атестацията им като оценка на съответствието на дейността им с постигнатите резултати.

- **Прозрачност** на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование са ръководните начала за ефективното управление на гимназията. Гаранция за добро управление е и умението за **прозрачно управление** на делегиран бюджет и осигуряване алтернативни източници на финансиране, което училищното ръководство поставя като една от приоритетните си оперативни задачи.

- **Иновативност**

Иновативността и ефективността в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от

Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги
„Атанас Буров“ гр. Силистра

иновациите е овъзрзана с кандидатстване на училището като ИНОВАТИВНО с проект „STEM през 2022г.

- **Засилена мотивация след условията на изолация**

Ниска мотивация за учене - управлението на системата се насочва към потребностите на ученика и неговата мотивация за учене и приемане на мерки за повишаване качеството на образованието - чл. 263, ал. 1, т. 7 от ЗПУО- промени в мерките и приоритетите, ориентирани към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика /чл. 3, ал.2, т.3 от ЗПУО,

- **усвояването на българския книжовен език** - продължава да бъде приоритет в училищната политика.

- **равен достъп до качествено образование** - преодоляване на пречките пред ученето /чл.3, ал.2, т.3 ЗПУО/ Програма за и приобщаване на учениците от уязвими групи.; чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО

- **приобщаващото образование** – гимназията е изправена и пред друго предизвикателство - осигуряването на възможности за приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование, като процес на осъзнаване, приемане и *подкрепа на индивидуалността на всяко дете* и на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици. В контекста на приобщаващото образование ПГСУАУ „Атанас Буров“ дава ясен знак за **хуманизъм и толерантност** /чл.3, ал.2, т.3 от ЗПУО/, тъй като в него се интегрират 11 ученика със специални образователни потребности /СОП/ от 1 до 12 клас.

✓ **предотвратяване на отпадането от образователната система**

Като отговорна образователна институция, ПГСУАУ „Атанас Буров“ ориентира политиките си към задържането и предотвратяване на отпадането от образователната система на ученици в задължителна училищна възраст и осигурява свои представители за включване в екипите за съвместна работа на институциите (екипите за обхват) - Програмата за ранното напускане на учениците от училище и поставиените приоритети, свързани с превенция от отпадане на учениците в задължителна училищна възраст е пряко овъзрзана с партърството и сътрудничеството на институциите по ПМС № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (загл. изм. и доп. - дв, бр. 82 от 2019 г.), обн. дв. бр.50 от 15 юни 2018г., изм. и доп. дв. бр.82 от 18 октомври 2019г

✓ **членството в Европейския съюз:**

- Проект „Да учим в мир“
- Проект „Чрез професионална обучителна практика с мобилност – към успешна европейска кариера“
- Проект „Обогатяване и обновяване на педагогическите практики“
- Проект „Солидарни утре“

ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

✓ Независимо от финансовата и икономическа криза в световен мащаб в резултат на COVID – 19 се наблюдава постепенно увеличаване на средствата за образование. Под влияние на сложната епидемиологична обстановка се наблюдават и някои негативни въздействия, които създават неблагоприятна среда за цялостното развитие на училището, а именно:

- Намаляване доходите на част семействата;

Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги
„Атанас Буров“ гр. Силистра

- Безработица сред част от родителите;
- Недостиг на средства за финансиране на някои дейности;
- Недостатъчна материална осигуреност на ученика;
- Съвместяване на учене с работа на все повече ученици;
- Отпадане на ученици по финансови причини.

✓ Сравнително нисък **разходен стандарт** за издръжка на един ученик - това влияе неблагоприятно върху поддръжката на материалните условия за образователно-възпитателния процес, което до известна степен води да свиване на административните разходи и ефективно управление, основано на постигнати резултати.

✓ Намаляване на броя ученици от други населени места, в резултат на намаляване на доходите на населението и разкриване на професионални паралелки в съседните общини.

✓ **Самостоятелно управление на финансовите средства**

Финансовата децентрализация и въведения делегиран бюджет в образованието на база единен разходен стандарт за издръжка на един ученик дава възможност за провеждане на училищна политика за ефективно изразходване на тези средства.

✓ **Наличие на финансови средства по национални и европейски програми**

ПГСУАУ използва тази възможност за получаване на финансови средства чрез програмен подход при планиране на дейности в гимназията

✓ Тенденция към засилено търсене на квалифицирана и адаптивна работна сила.

Търсенето на работа, свързана с по-ниска квалификация намалява. За да отговорим на изискванията на европейския пазар на труда и нашите ученици да са високо конкурентноспособни и мобилни е необходимо чрез образователно-възпитателния процес да създаваме търсените на пазара на труда качества и умения. Това налага не само да разнообразяваме предлагания спектър на обучение по различни професии и специалности, но и да продължим формирането на ключови компетентности и способности за самостоятелно усвояване на знания, чрез акцентирание на процесите:

- „Да се учим да учим“ - учене за знания и компетенции
- „Да се учим да правим“ - учене за практическо изпълнение и за самостоятелно справяне с професионалните задължения
- „Да се учим да бъдем“ - учене, насочено към оцеляване в ситуации на промени, конфликти и кризи
- „Учение за да живеем в разбирателство с другите“/ учене, насочено към социални умения – да откриваме другите, да ги разбираме и да работим заедно за постигане на общи цели.

СОЦИАЛНИ ФАКТОРИ

- Влошени демографски показатели

Демографски тенденции: намаляване на населението, ниска раждаемост, миграция.

България бележи най-бърз спад в броя на населението и хората в трудоспособна възраст сред всички страни-членки на Европейския съюз според данни от доклад на Световната банка. Прогнозните резултати на Национален статистически институт показват тенденция за трайно намаляване на населението и влошаване на демографската ситуация в страната. Демографският спад предизвиква намаляване на броя на учениците, завършващи седми клас и основно образование, респ. и броя на приетите ученици и намалява възможностите за подбор постъпващите в гимназията младежи .

Създава се възможност за оптимизиране на качеството на образователно-възпитателния процес по отношение на параметрите на училищната среда /достатъчност на класни стаи и кабинети, едносменно обучение, модернизирание на УТС/.

- **Негативни влияния на социалната среда** /наличие на престъпност, насилие, корупция, разпространение и употреба на наркотици и алкохол, комерсиализация на изкуството затрудняват образователно-възпитателния процес.

Възможният начин за противодействие е създаване на привлекателна училищна среда и извънкласни дейности, чрез които учениците да намерят истинските ценности и полезния начин на реализация. Професионалното ориентиране и възпитаване в предприемачески дух са възможни реакции за противодействие на негативните влияния на социалната среда.

- **Намалена възпитателната роля на семейството**, поради зачестилата емиграция или заетост на родителите. Прехвърляне на отговорността за възпитанието само върху училището е фактор, който въздейства отрицателно върху ефекта от училищната дейност. Безработицата и ниските доходи принуждават родителите на голяма част от учениците да работят извън територията на общината и страната. Това затруднява или прави невъзможни контрола от родителите, контактите с училището и получаването на информация за резултатите и проблемите в учебната работа на децата им.

Възможност за противодействие е ефективното взаимодействие на училището със семейната среда, а при отсъствие на родителите със съответните институции за гарантиране на родителски контрол върху учениците: чрез сътрудничество с Дирекция „Социално подпомагане“ – отдел ”Закрила на детето”, МКБППМН, Детска педагогическа стая и други институции.

- **Социален статус на българския учител**

Очертаваща се криза за учителски кадри, нежелание на младите специалисти да се реализират в учителската професия наложи национална политика за стимулиране на млади хора за вливане в сферата на образованието чрез мотивиране и финансово подпомагане на обучението на педагози, увеличаване стартова заплата на младите учители, осигуряване на условия за придобиване на допълнителни компетентности и кариерно развитие на педагогическите специалисти

Факт е и повишаване на трудовото възнаграждение на учителските кадри с оглед мотивирането им за оставане в системата и постигане на по-високи резултати в учебно-възпитателния процес.

- **Конкурентна образователна среда** – поради липсата на нормативно установени изисквания за притежавана квалификация по повечето професии на трудовия пазар е налице предпоставка наши конкуренти да са не само професионалните гимназии, но и средните общообразователни училища. Тенденцията за увеличаване на броя на конкурентите е важен фактор от социалната среда, влияещ върху броя на учениците. Това налага необходимост от проучване на конкурентната среда и за изграждане конкурентни предимства.

- **Нарастващ интерес към проблемите на образованието**

Това е предпоставка за социална ангажираност на различни специализирани институции, за изграждане на взаимодействия с партньори от социалната среда в полза на образователно-възпитателния процес. Доброто институционално сътрудничество и партньорството с работодатели е особено важно за ПГСУАУ. Възможният начин да отговорим на очакванията на обществото е да установим ползотворен диалог с всички заинтересовани страни при безусловна публичност и прозрачност на управлението.

ТЕХНОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ

Развитието на информационните технологии в световен мащаб неминуемо налагат промени в сферата на образованието.

- Използване на ИКТ
- Подобряване технологичното обезпечаване на образователния процес
- Използване на съвременни учебници, учебни помагала и софтуер